

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Ammatillinen koulutus, työelämäyhteistyö ja näyttöjen järjestäminen

Webinaari 13.5.2020

Opetushallitus
Tuula Sumkin

Työelämäyhteistyö ja osaamisen osoittaminen

- Työelämäyhteistyö
- Näyttöjen järjestäminen
- Hyvä tietää

Työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävä koulutus 69 §

- Koulutuksen järjestäjä voi järjestää laissa tarkoitettua koulutusta työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä
- Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että oppisopimuskoulutuksessa ja koulutussopimukseen perustuvassa koulutuksessa käytännön työtehtävät ovat sellaisia, että opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiset osaamistavoitteet voidaan niitä tekemällä saavuttaa. 74 §
- Työpaikalla voi tapahtua osaamisen kehittymistä ilman myös sopimusta
> koulutuksen järjestäjä ei vastaa tällöin tavoitteista, ohjauksesta, sisällöstä, johdosta tai valvonnasta

KOULUTUKSEN
JÄRJESTÄJÄ
VASTAA-
KÄYTÄNNÖN
TYÖTEHTÄVIEN
SOPIVUUDESTA

Oppisopimuskoulutus ja oppisopimus 70 §

- Oppisopimuskoulutus on pääosin työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävää koulutusta, jota täydennetään tarvittaessa muissa oppimisympäristöissä tapahtuvalla osaamisen hankkimisella
- Oppisopimuskoulutus perustuu 15 vuotta täyttäneen opiskelijan ja työnantajan väliseen kirjalliseen määräaikaiseen työsopimukseen tai virkasuhteessa olevan opiskelijan ja työnantajan väliseen kirjalliseen määräaikaiseen sopimukseen. Oppisopimuskoulutuksessa olevan opiskelijan viikoittaisen työajan tulee olla keskimäärin vähintään 25 tuntia.
- Yrittäjälle voidaan järjestää oppisopimuskoulutusta omassa yrityksessään, jos koulutuksen järjestäjä ja yrittäjä sopivat 3 momentissa tarkoitetulla tavalla koulutuksen järjestämisestä

TYÖAIKA
KESKIMÄÄRIN
25 tuntia
viikossa

Koulutussopimukseen perustuva koulutus 71 §

- Koulutussopimukseen perustuvassa koulutuksessa opiskelija hankkii osaamista työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä
- Koulutussopimukseen perustuvassa koulutuksessa opiskelija ei ole työsuhteessa. Koulutuksen järjestäjä sopii kirjallisesti koulutussopimustyöpaikan edustajan kanssa opiskelijan osaamisen hankkimisesta työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä
- Koulutussopimus on määräaikainen sopimus, joka sovitaan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti tutkinnon osittain muun kuin 8 §:ssä tarkoitetun koulutuksen osalta. Sopimus voidaan solmia myös tutkinnon osaa pienemmistä kokonaisuuksista tai useammasta tutkinnon osasta
- Koulutussopimukseen perustuvassa koulutuksessa koulutussopimustyöpaikan tarjoajalla on velvollisuus seurata opiskelijan osaamisen kehittymistä, velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin, jos opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaista osaamista ei pystytä saavuttamaan 74§

KOULUTUKSEN
JÄRJESTÄJÄ JA
TYÖPAIKAN
EDUSTAJA
SOLMIVAT
SOPIMUKSEN

Oppisopimuksen ja koulutussopimuksen tekemisen edellytykset 72 §

Oppisopimuskoulutuksen järjestämistä koskevan sopimuksen ja koulutussopimuksen tekeminen edellyttää, että koulutustyöpaikalla on käytettävissä tutkinnon perusteiden mukaisen koulutuksen tai HOKS:n ja näyttöjenjärjestämisen kannalta:

- riittävästi tuotanto- ja palvelutoimintaa
- tarpeelliset työvälineet
- ammattitaidoltaan, koulutukseltaan ja työkokemukseltaan pätevä henkilöstö

Koulutustyöpaikalta nimetään opiskelijalle ammattitaidoltaan, koulutukseltaan tai työkokemukseltaan pätevä vastuullinen työpaikkaohjaaja

Koulutussopimuksen purkaminen 76 §

- Koulutussopimus voidaan purkaa sopijapuolten yhteisellä sopimuksella
- Koulutussopimuksen voi kumpikin sopijapuoli purkaa toista osapuolta kuultuaan, jos työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ei noudateta lakia tai annettuja säännöksiä tai koulutussopimuksen ehtoja
- Koulutussopimuksen voi kumpikin sopijapuoli purkaa lisäksi:
 - 1) koulutussopimustyöpaikan tarjoajan lopettaessa liikkeensä, tullessa asetetuksi konkurssiin tai kuollessa; tai
 - 2) opiskelijan siirtyessä hankkimaan henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa tavoitteeksi asetettua osaamista oppisopimuskoulutuksena.
- Koulutuksen järjestäjän tulee purkaa koulutussopimus, jos opiskelijan ilmoituksen perusteella käy ilmi, ettei työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa noudateta lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai koulutussopimuksen ehtoja eikä edellytyksiä koulutussopimuksen jatkamiselle ole.

Oppisopimuksen ja oppisopimuskoulutuksen järjestämistä koskevan sopimuksen purkaminen 75 §

- Oppisopimus voidaan purkaa sopijapuolten yhteisellä sopimuksella
- Työsopimukseen perustuva oppisopimus voidaan purkaa lisäksi:
 - 1) työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 4 §:ssä ja 8 luvun 1 ja 3 §:ssä säädetyillä perusteilla;
 - 2) työnantajan lopettaessa liikkeensä, tullessa asetetuksi konkurssiin tai kuollessa; tai
 - 3) koulutuksen järjestäjän luvalla työsopimuslaissa säädetyillä irtisanomisperusteilla.
- Koulutuksen järjestäjä voi purkaa oppisopimuskoulutuksen järjestämistä koskevan sopimuksen opiskelijaa ja työnantajaa kuultuaan, jos työpaikalla järjestetyssä koulutuksessa ei noudateta tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai oppisopimuksen ehtoja.

Joustavia opintopolkuja

- Opiskelija voi opintojensa aikana siirtyä yksilöllisen opintopolkunsa mukaisesti työpaikalla järjestettävän koulutuksen muodosta toiseen: oppilaitoksen oppimisympäristöt - koulutussopimukseen perustuva osaamisen hankkiminen – oppisopimuskoulutus
- Siirtymät suunnitellaan kaikki HOKSiin joko ennalta opintojen alussa tai päivittämällä sitä muutostarpeiden ilmetessä

OPINTOJEN
AIKANA VOI
SIIRTYÄ
JOUSTAVASTI
KOULUTUKSEN
MUODOSTA
TOISEEN

Opiskelijan työturvallisuus, koulutuksen johto ja sopimusten valvonta 78 §, 79 §

- Työnantaja tai koulutussopimustyöpaikan tarjoaja vastaa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävässä koulutuksessa opiskelijan työturvallisuudesta siten kuin siitä työturvallisuuslaissa (738/2002) säädetään
- Koulutuksen järjestäjän tulee ilmoittaa työnantajalle tai koulutussopimustyöpaikan tarjoajalle edellä tarkoitetusta työturvallisuusvastuusta
- Koulutuksen järjestäjä vastaa oppisopimuskoulutuksen ja koulutussopimukseen perustuvan koulutuksen johdosta ja sopimusten valvonnasta

Näyttöjen järjestämisestä

Näyttöjen järjestäminen

- Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 52 §:n mukaan tutkinnon osien edellyttämä ammattitaito ja osaaminen osoitetaan näytöissä eli tekemällä käytännön työtehtäviä aidoissa työtilanteissa ja työprosesseissa.
- Lain mukaan näyttö toteutetaan työpaikoilla käytännön työtilanteissa, mutta perustellusta syystä näyttö voidaan kuitenkin järjestää myös muualla kuin työpaikalla

PERUSTELLUSTA
SYYSTÄ NÄYTTÖ
VOIDAAN
JÄRJESTÄÄ
MUUALLA KUIN
TYÖPAIKALLA

Ammatillisen koulutuksen ja näyttöjen järjestäminen

- Ammatillista koulutusta koskevat rajoitukset ovat voimassa 13.5.2020 asti. Ammatillista koulutusta ja näyttöjä järjestetään 14.5.2020 alkaen ammatillisen koulutuksen lainsäädännön mukaisesti.
- Koulutuksen järjestäjän tulee kuitenkin ottaa huomioon valtioneuvoston 6.5.2020 antama suositus opetuksen järjestämisestä etäopetuksena ja muut koronapandemiaa koskevat ohjeet ja suositukset.
- Ammatillisen koulutuksen ja näyttöjen järjestämistä työpaikalla tai muualla oppilaitoksen ulkopuolella voidaan jatkaa normaalisti, jos se on työpaikan puolesta mahdollista ja työpaikalla oppimisen ohjaamisesta vastaava opettaja ja työnantaja arvioivat, että työympäristö on turvallinen opiskelijalle.

Näyttöjen järjestämisestä

- Koulutuksen järjestäjä vastaa näyttöjen toteuttamisesta
- Näytöt voidaan perustellusta syystä järjestää muualla myös kuin työpaikalla, esimerkiksi koulutuksen järjestäjän omilla työmailla, opetusmetsissä, maatiloilla tai muissa työpaikanomaisissa oppimisympäristöissä tai oppilaitoksessa.
- Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava tila- ja hygieniajärjestelyin siitä, että näyttöympäristö on turvallinen opiskelijalle ja näytön arvioijille
- Näytöt tulee järjestää niin, että osaamisen osoittamisen tavat vastaavat mahdollisimman hyvin aitoja työtehtäviä ja työprosesseja sekä mahdollistavat tutkinnon perusteissa määritellyn ammattitaidon ja osaamisen arvioinnin

Valmistuvat opiskelijat

- Näyttöjen järjestämisessä koulutuksen järjestäjän voi asettaa etusijalle opiskelijat, joiden on tarkoitus suorittaa tutkinto ja valmistua tämän vuoden aikana.
- Tavoitteena on turvata valmistuvien opiskelijoiden mahdollisuudet siirtyä työelämään tai jatko-opintoihin.

TAVOITTEENA ON
TURVATA
OPISKELIJOIDEN
VALMISTUMINEN

Osaamisen arvioijat

- Ammatillisten tutkinnon osien osaamisen arvioinnin toteuttavat ja arvioinnista päättävät yhdessä tutkinnon osittain koulutuksen järjestäjän nimeämät kaksi arvioijaa. Toinen arvioijista on opettaja tai erityisestä syystä muu koulutuksen järjestäjän edustaja ja toinen työelämän edustaja.
- Erityisestä syystä arvioinnin voi toteuttaa ja arvioinnista päättää myös kaksi opettajaa tai muuta koulutuksen järjestäjän edustajaa. Työelämän edustajien osallistumista näyttöjen arviointiin voidaan helpottaa hyödyntämällä erilaisia digitaalisia ratkaisuja.
- Yhteisten tutkinnon osien ja niiden osa-alueiden osaamisen arvioinnin toteuttaa ja arvioinnista päättää opettaja tai erityisestä syystä muu koulutuksen järjestäjän edustaja. Silloin, kun yhteinen tutkinnon osa tai sen osa-alue toteutetaan ja arvioidaan ammatillisen tutkinnon osan yhteydessä, osaamisen arvioinnissa voidaan kuulla työelämän edustajaa.

Arvioijien pätevyysvaatimukset

- Arvioijilla tulee olla riittävä suoritettavaan tutkintoon ja erityisesti arvioitavaan tutkinnon osaan tai yhteisen tutkinnon osan osa-alueeseen liittyvä ammattitaito ja osaaminen sekä riittävä perehtyneisyys arviointiin ja suoritettavan tutkinnon perusteisiin. Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on perehdyttää työelämää edustavat arvioijat osaamisen arviointiin.
- Opettajalla tarkoitetaan henkilöä, jolla on opetustoimen henkilöstön kelpoisuudesta annetussa asetuksessa säädetty kelpoisuus (986/1998, muutos 1150/2017).
- Arvioijien pätevyysvaatimukset koskevat kaikkia arviointitilanteita: osaamisen tunnustamiseen liittyvä arviointi, kun osaamisen ajantasaisuutta ja vastaavuutta arvioidaan, palautteen antamista osaamisen kehittymisestä ja osaamisen osoittamista näytössä tai muussa osaamisen arvioinnissa.

Säädökset:

- Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170531#Pidp447112320>
- Valtioneuvoston periaatepäätös VNK/2020/57
<https://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f806a9de2>
- Terveysten ja hyvin voinnin laitos: Yleisiä ohjeita tartunnantorjunnan näkökulmasta yliopistoille, ammattikorkeakouluille sekä lukio- koulutuksen, ammatillisen koulutuksen, vapaan sivistystyön ja aikuisten perusopetuksen järjestäjille lähiopetusta rajoittavia määräyksiä purettaessa.
<https://minedu.fi/documents/1410845/22330894/Ohjeita+tartunnantorjunnasta+oppilaitoksille+ja+korkeakouluille>

Hyvä tietää

- Opetus- ja kulttuuriministeriö. Koronavirusepidemiaan varautuminen OKM:n toimialalla <https://minedu.fi/koronavirus-ja-varautuminen>
- Opetushallitus. Koronavirusepidemiasta johtuvia rajoituksia ja poikkeusjärjestelyitä 14.5.2020 alkaen
- <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/opetustoimi-ja-koronavirus>
- Aluehallintovirasto. Koronavirus COVID-19. Uusimmat kysymykset. <http://www.avi.fi/web/avi/usein-kysytyt-kysymykset>
- Terveystieteiden tutkimuskeskus. Ajankohtaista koronaviruksesta. <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19>

KIITOS !

